

Yttrande

(Vänsterpartiet, Socialdemokraterna, Miljöpartiet)

2023-11-21

39

Yttrande angående Motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning.

I den beslutade budgeten för Göteborgs Stad 2023 finns ett uppdrag om att ett arbete ska inledas för att SFI och andra vuxenutbildningar i huvudsak ska anordnas i egen regi, med bibehållna möjligheter för folkbildningen att bidra. Det finns därmed en politisk vilja i staden, beslutad i kommunfullmäktige, att i huvudsak bedriva SFI i egen regi.

En högre grad av upphandlad utbildning kan innebära en kostnadseffektivisering, men försvårar samtidigt för långsiktiga investeringar. En högre grad av egenregi inom vuxenutbildning och SFI skulle också kunna innebära bättre förutsättningar för en sammanhållen undervisning samt tillgång till samordnade resurser och stödfunktioner.

Arbetet med budgetuppdraget har nu startats upp i såväl nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning som utbildningsnämnden. Förslagen i motionen går i motsatt riktning, varför vi väljer att avslå motionen.

Yrkande

Sverigedemokraterna

2023-10-25

Ärende nr SLK-2023-00513

Yrkande angående – Motion om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att skärpa närvaro, resultat och utbildningsinnehåll i undervisningen.
2. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning uppdras att tillse att alla lärare inom SFI är behöriga.
3. I övrigt tillstyrkes motionen om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning.

Yrkandet

Att kunna försörja sig själv genom eget arbete är en självklarhet i en välfärdsstat som Sverige. Att få fler människor i arbete är nödvändigt för att kunna behålla vår svenska välfärd. Välfärd i framtiden är ingen självklarhet då den förda politiken resulterat i ett stort överskott av okvalificerad arbetskraft. Denna arbetskraft måste genom utbildning eller på annat sätt uppnå den kvalifikationsnivå som är en förutsättning för att komma in på arbetsmarknaden. Alla som kan arbeta ska ges den möjligheten och få rätt vägledning till ett riktigt arbete eller en yrkesförberedande utbildning.

Fokus ska ligga på att matcha företagens behov och den kompetens som efterfrågas på arbetsmarknaden. Undervisningen ska formas i samarbete med näringslivet för att skapa en naturlig brygga. Undervisningen ska leda till ett arbete och självförsörjning.

Gymnasieskolans uppdelning mellan studieförberedande och yrkesinriktade program kräver en väl utbyggd vuxenutbildning. En person som valt att läsa ett yrkesförberedande program måste ges en reell möjlighet att läsa in de ämnen som saknas för att kunna sadla om och välja en väg inom högre utbildning. Komvux är också ett viktigt redskap för att säkerställa att vi har en utbildad befolkning som motsvarar de krav och önskemål som arbetsgivarna ställer.

Att kunna svenska handlar om frihet och självbestämmande, att förstå och förstås i samhället. Svenska för invandrare (SFI) är ett väsentligt verktyg för förbättrad integration. Det behövs mer individanpassade studier utifrån varje människas grundkunskaper och ett mer flexibelt lärande. Det är viktigt att alla lär sig svenska, det är orimligt att en individ erhåller kostnadsfria sociala insatser som språkutbildning, SFI och andra relaterade åtgärder under flertalet år men fortfarande inte kan göra sig förstådd på det svenska språket. Dagens SFI-undervisning är undermålig och kraven måste skärpas avsevärt.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-10-13

Ärendenummer SLK-2023-00513

Handläggare

Joacim Englund

Telefon: 031-368 02 11

E-post: joacim.englund@stadshuset.goteborg.se

Motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning

Motionen

Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att tillse att den idéburna sektorn, näringslivet och civilsamhället även fortsättningsvis får en självklar plats inom SFI:n och vuxenutbildningen där kvalitet står i fokus och är styrande inom såväl SFI:n som vuxenutbildningen. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att säkerställa att den idéburna sektorn, näringslivet och egenregin konkurrerar på lika villkor där kvalitet i första hand och kostnadseffektivitet i andra hand ska vara avgörande vad gäller SFI-undervisning och andra utbildningar i svenska språket. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att säkerställa att antalet leverantörer inom de olika avtalsområdena inte blir färre.

I motionen hänvisar motionärerna till ett uppdrag i Göteborgs Stads budget för 2023 där nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning i samverkan med utbildningsnämnden ska inleda arbete för att Göteborgs Stad i huvudsak ska anordna SFI och andra utbildningar i det svenska språket i egen regi. Motionärerna menar att centrala aspekter för kvaliteten inom vuxenutbildningen, som mångsidighet, kostnadseffektivitet samt tillvaratagandet av goda krafter från den idéburna sektorn och civilsamhället, riskerar att förloras om utbildningen i huvudsak ska bedrivas i egen regi.

Motionärerna menar vidare att ett minskat antal utbildningsleverantörer leder till en minskad valfrihet för göteborgarna, ökade kostnader samt sämre möjligheter att minska arbetslösheten genom riktade och skräddarsydda utbildningsinsatser.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, utbildningsnämnden, socialnämnd Centrum samt Business Region Göteborg AB för yttrande. Förutom ovanstående remissinstanser har även antagningsnämnden vid Göteborgsregionens kommunalförbund inkommit med yttrande.

Remissinstansernas svar är sammanfattade i nedanstående tabell.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	Avstyrker Yrkande M, KD, D Yrkande V, S Yrkande SD. Yttrande MP Omröstning Reservation M, D, KD	I den beslutade budgeten för Göteborgs Stad 2023 finns ett uppdrag om att ett arbete ska inledas för att SFI och andra utbildningar i det svenska språket i huvudsak ska anordnas i egen regi, med bibehållna möjligheter för folkbildningen att bidra.
Utbildningsnämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yttrande S, V, MP Protokollsanteckning D Reservation L och M	En vuxenutbildning där egenregin har större andel, tillsammans med ett fåtal andra aktörer, leder till ökad kvalitet och måluppfyllelse samt ökad effektivitet för Göteborgs Stad. Egenregin erbjuder alternativa former av utbildning för att öka sysselsättningen och minska arbetslösheten i Göteborg och bidrar gärna än mer i detta arbete framgent. Egenregin har ofta mött upp med utbildningsplatser på kort varsel, speciellt inom områden där man redan är verksam.
Socialnämnd Centrum	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yrkande V, S, MP Yrkande C Yttrande SD Yttrande M, L, KD, D Omröstning Protokollsanteckning M Protokollsanteckning SD	I den beslutade budgeten för Göteborgs Stad 2023 finns ett uppdrag om att ett arbete ska inledas för att SFI och andra utbildningar i det svenska språket i huvudsak ska anordnas i egen regi, med bibehållna möjligheter för folkbildningen att bidra.

Business Region Göteborg AB	Anses besvarad.	Bolaget anser att den nuvarande mångfalden av utbildningsleverantörer bättre möjliggör en anpassning till företagens kompetensbehov. En övergång till egenregi riskerar enligt bolaget att medföra ökade kostnader om minst 30 mnkr/år, omställningstid som medför att efterfrågade utbildningar inte genomförs samt minskad flexibilitet, kvalitet och volym.
Antagningsnämnden, Göteborgsregionens kommunalförbund	Anses besvarad.	När Göteborgs Stad fattar beslut om förändringar gällande vuxenutbildning och SFI kan det få påverkan på den regionala samverkan som sker inom Göteborgsregionen. Därför vill GR framhålla vikten av att GR och GR:s politiska styrgrupp på utbildningsområdet, antagningsnämnden, involveras i kommande dialog kring eventuella förändringar.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning framhåller att en högre grad av upphandlad utbildning kan innebära kostnadseffektiviseringar, men att det samtidigt omöjliggör långsiktiga investeringar.

Utbildningsnämnden anser att det med en större volym inom egenregi finns förutsättningar för lägre priser än idag. Detta skulle även påverka priserna för folkhögskolorna som har samma ersättningsnivå som egenregi. Enligt utbildningsnämnden behöver kostnaderna inte bli högre vid en utökad volym inom egenregi om beställningen är väl analyserad och priserna anpassats till en ny volym.

Business Region Göteborg AB uppger att en ökning av egenregi skulle medföra ökade kostnader om minst 30 miljoner kronor per år. Bolaget framhåller även att de företag som är utbildningsleverantörer skulle påverkas negativt av en omläggning till mer egenregi med minskade intäkter och uppsägningar som följd.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning anser att en högre grad av egenregi inom vuxenutbildning och SFI skulle innebära en positiv påverkan på eleven utifrån faktorer som möjligheten till en sammanhållen undervisning samt tillgång till samordnade resurser och stödfunktioner.

Utbildningsnämndens bedömning är att vuxenutbildningens kvalitet skulle kunna öka om egenregin fick en större andel. Med en stor volym finns det goda möjligheter att differentiera utbildningen efter skolbakgrund vilket är gynnsamt för elevernas måluppfyllelse. Ett ökat antal utbildningsanordnare, enligt motionens förslag, kan enligt utbildningsnämnden bidra till en sämre kvalitet inom SFI då det medför sämre möjligheter för utbildningsanordnaren att differentiera utbildning. Detta missgynnar både de elever som snabbt kan ta till sig kunskap och de elever med kort skolbakgrund och mer långsam kunskapsutveckling.

Socialnämnd Centrum bedömer att det är viktigt att SFI-undervisningen är av hög kvalitet och att den erbjuds på heltid. Det är även viktigt att den enskilde ges likvärdigt stöd samt att det utgår från individens behov. Nämnden för fram att samverkan, för socialtjänstens del, är enklare om det är en huvudaktör som levererar tjänsterna.

Business Region Göteborg AB anser att en väl fungerande kommunal vuxenutbildning och SFI med stor flexibilitet och med olika utbildningsformat som möjliggörs genom olika leverantörer bidrar till att fler personer, inte minst med utländsk bakgrund och funktionsvariation, blir anställningsbara och bidrar till att minska kompetensbristen. Fler i arbete innebär också ökade skatteintäkter och fler barn som ser sina föräldrar gå till ett arbete. Bolagets bedömning är att nuvarande ordning med många olika utbildningsleverantörer har bättre förutsättningar att möta företagets behov än om utbildningen skulle anordnas i huvudsak i egenregi.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor:

1. Motionen
2. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildnings handlingar 2023-09-26 § 167
3. Utbildningsnämndens handlingar 2023-09-19 §141
4. Socialnämnd Centrums handlingar 2023-09-26 § 201
5. Business Region Göteborg AB:s handlingar 2023-09-25 § 93
6. Göteborgsregionen, antagningsnämndens handlingar 2023-09-29 § 67

2023-03-15

Bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning i Göteborg

Göteborg bedriver idag en vuxenutbildning och SFI-undervisning som på många sätt är kvalitativ och mångsidig. Flera olika utbildningsleverantörer får vara med och bidra och det finns en mångsidighet i pedagogiskt upplägg. Utbildningen bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt där skattebetalarnas, göteborgarnas, pengar används ändamålsenligt och ansvarsfullt. Detta vill nu de rödgröna ändra på genom en drastisk och omvälvande inskränkning till att ”i huvudsak” bedriva allt i egen regi. Lydelsen öppnar upp för vad som kan bli en slakt av utbildningsleverantörer från civilsamhället i Göteborg. Till vilken nytta, frågar man sig?

Tillvaratagandet av goda krafter från den idéburna sektorn och civilsamhället, mångsidighet samt kostnadseffektivitet är tre centrala aspekter som nu riskerar att förloras i ett enda svep. Sammantaget ger dessa aspekter förutsättningar för den kvalité som måste få vara styrande.

- Tillvaratagande av goda krafter från den idéburna sektorn och civilsamhället. Idéburna organisationer, entreprenörer och civilsamhällets fulla bredd behöver känna att de får vara med och bidra till göteborgarnas bästa, detta så länge uppsatta kvalitetskrav är uppfyllda och tillgodosedda. Alla goda krafter behövs för att bidra till ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet i Göteborg. Skulle vuxenutbildningen och SFI-undervisningen flyttas över till ”i huvudsak” egenregi kommer detta förloras.
- Mångsidighet. Idag finns ett flertal olika utbildningsleverantörer. Varje utbildningsleverantör, eller huvudman, har sin pedagogiska profil och utvecklar undervisningen på ett sätt som ger en mångfald. Leverantörerna är också spridda på olika geografiska platser i Göteborg. Skulle vuxenutbildningen och SFI-undervisningen flyttas över till ”i huvudsak” egenregi kommer detta förloras.
- Kostnadseffektivitet. Idag bedrivs vuxenutbildningen och SFI-undervisningen på ett kostnadseffektivt sätt. Egenregin, som är drygt 20 procent dyrare än den *dyraste* upphandlade leverantören, har även den sin plats men som ett komplement tillsammans med andra leverantörer.

Utöver dessa centrala aspekter kommer den omvälvande förändring som de rödgröna vill införa leda till markant minskad valfrihet för göteborgarna. Det kommer bli avsevärt svårare att välja den pedagogiska inriktning och profil man önskar gällande såväl SFI-undervisning och vuxenutbildning för den enskilda göteborgaren.

Göteborg är en stad stadd i förändring och utveckling. För att attrahera och locka investeringar och satsningar till Göteborg behöver det finnas ett mått av flexibilitet i att starta riktade och skräddarsydda insatser. Ofta med kort tidshorisont. Så som det är idag där flera aktörer, såväl egenregi som upphandlade leverantörer, finns på plats går det att hitta lösningar som gör Göteborg attraktivt. Göteborgs stads förmåga att få till stånd lösningar i detta är starkt beroende av att det finns just en mångfald av utbildningsleverantörer. Det har också visat sig genom åren att utbildningsleverantörer från civilsamhället har en större förmåga än egenregin att hitta och leverera lösningar, ofta med kort varsel. När nu de rödgröna vill ta bort utbildningsleverantörer från civilsamhället kommer det inverka negativt på Göteborgs stads förmåga att kunna hitta och leverera utbildningslösningar som gör Göteborg attraktivt att investera i. Det är allvarligt och gör Göteborg mindre attraktiv som stad.

Det kan också handla om särskilda insatser under extraordinära omständigheter såsom t.ex. under pandemin där det i Göteborgs genomfördes riktade utbildningsinsatser för att gynna omställning och minska arbetslösheten. Att beskära utbudet av utbildningsleverantörer riskerar således också att ge Göteborgs stad sämre möjligheter att genom riktade och skräddarsydda utbildningsinsatser minska arbetslösheten.

Det är svårt att veta exakt vad de rödgröna menar med ”i huvudsak” egen regi, men om vi för enkelhet skull antar ett upplägg med enbart egenregi skulle kostnaden för SFI-undervisningen öka med drygt 25 miljoner kronor per år och kostnaden för vuxenutbildningen öka med ca 20 miljoner kronor per år baserat på befintliga utbildningsvolym och upplägg. Totalt blir det en fördyring på ca 45 miljoner kronor per år! Notera då att man för de pengarna inte får ut något mer än idag, utan det är samma leverans med den skillnaden att det bara finns en enda huvudman i form av egenregin. Inga förbättringar alltså, men väl en rad försämringar i form av minskad mångfald, ett allmänt ogiltigförklarande av den idéburna sektorn, civilsamhället och näringslivet, minskad valfrihet för göteborgarna och minskade handlingsmöjligheter för arbetsmarknads och vuxenutbildningsförvaltningen. Den sammantagna kvalitén minskar till ett avsevärt högre pris.

Vuxenutbildningen och SFI-undervisningen måste få genomsyras av kvalitet. En vanlig uppfattning inom skolans värld är att betygen på avklarad utbildning är ett kvalitetsmått. Men kvalitet är bredare än så. Enligt Skolverket är kvalitet en samlingsbeteckning för hur väl verksamheten

- uppfyller nationella mål
- svarar mot nationella krav och riktlinjer
- uppfyller andra mål, krav och riktlinjer som är förenliga med de nationella (t.ex. skolplan, lokal arbetsplan, arbetslagens prioriterade mål)

- kännetecknas av en strävan till förnyelse och ständiga förbättringar utifrån de förutsättningar man har

Dessa kvalitetsaspekter måste få råda även inom vuxenutbildningen och SFI-undervisningen i Göteborg. Det kan noteras att det enligt vuxenutbildningsförvaltningen inte kan noteras någon kvalitetsskillnad mellan egenregi och upphandlade leverantörer.

Idag har staden upphandlad extern verksamhet inom vuxenutbildningen och SFI-undervisningen motsvarande lite drygt 75 procent av kommunbidraget. Den upphandling som ligger bakom dagens leverantörer initierades under det rödgröna styret mandatperioden 2014-2018. Under kommande mandatperiod 2022-2026 kommer ny upphandling behöva göras. Då det, så som det verkar, kommer vara ett rödgrönt styre under mandatperioden ger det anledning till stor oro över att antalet leverantörer kommer minska i kommande upphandling. De är redan idag på gränsen till få, i flera avtalsområden bara 2-3 leverantörer. I den upphandling som står för dörren vore det högst olyckligt om antalet leverantörer tillåts bli färre då det minskar mångfalden men också möjligheten till riktade insatser.

Förslag till beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att tillse att den idéburna sektorn, näringslivet och civilsamhället även fortsättningsvis får en självklar plats inom SFI:n och vuxenutbildningen där kvalitet står i fokus och är styrande inom såväl SFI:n som vuxenutbildningen.
2. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att säkerställa att den idéburna sektorn, näringslivet och egenregin konkurrerar på lika villkor där kvalitet i första hand och kostnadseffektivitet i andra hand skall vara avgörande vad gäller SFI-undervisning och andra utbildningar i svenska språket.
3. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att säkerställa att antalet leverantörer inom de olika avtalsområdena inte blir färre.

Anders Svensson (M)

Mariah ben Salem Dynehäll (L)

Kalle Bäck (KD)

Yttrande till kommunstyrelsen om motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning

§ 167, 0843/23

Nämnden har blivit utsedd som en av flera remissmottagare, som del av kommunstyrelsens beredning av en motion till kommunfullmäktige. Politiska yrkanden och yttranden biläggs protokollet.

Beslut

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning avstyrker motionen.

Handlingar

Tjänsteutlåtande, 2023-07-10

Bilaga 1: Utdrag ur spendanalysen år 2022

Bilaga 2: Motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning, Göteborgs Stads kommunfullmäktige, Handling 2023 nr 68

Yrkande från V, S och särskilt yttrande från MP

Yrkande från SD

Yrkanden

Anders Svensson (M) yrkar att nämnden ska tillstyrka motionen, för M, KD och D:s räkning.

Jim Tellefsdal (S) yrkar att nämnden ska avstyrka motionen, enligt skriftligt yrkande från V, S och särskilt yttrande MP.

Daniel Kaikkonen (SD) yrkar bifall till skriftligt yrkande från SD om att nämnden ska tillstyrka motionen med beslutspunkt 1-2 som tilläggsyrkande.

Beslutsgång

Ordförande ställer först yrkanden om att avstyrka respektive tillstyrka motionen mot varandra och finner att nämnden beslutar att avstyrka motionen.

Omröstning begärs och ska genomföras.

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2023-09-26

Omröstning

Omröstning sker med följande godkända propositionsordning:

- ja-röst för att avstyrka motionen, enligt skriftligt yrkande från V, S
- nej-röst för att tillstyrka motionen enligt yrkande från Anders Svensson (M) samt skriftligt yrkande från SD.

Jim Tellefsdal (S), Marie Brynolfsson (V), Liz Silke (S), Sebastian Borssén (S) och Anna Hildesson (V) röstar ja.

Anders Svensson (M), Carl-Åke Ahlqvist (D), Max Pelin (KD) och Daniel Kaikkonen (SD) röstar nej.

Med fem ja-röster mot fyra nej-röster har nämnden beslutat att avstyrka motionen. Av denna anledning faller även tilläggsyrkande från SD.

Reservationer

Anders Svensson (M), Carl-Åke Ahlqvist (D) och Max Pelin (KD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till eget yrkande.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret (dnr 0513/23) senast den 2 oktober 2023

Dag för justering

2023-09-26

Vid protokollet

Sekreterare

Mathias Henriksson

Ordförande

Marie Brynolfsson (V)

Justerande

Anders Svensson (M)

Protokollsutdragets riktighet intygas av nämndsekreterare Mathias Henriksson.

Yrkande
2023-09-26

Ärende nr: 11

Yrkande angående Motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning

Förslag till beslut

I nämnden:

1. I remissvar ska framgå att närvaro, resultat och utbildningsinnehåll i undervisningen ska skärpas.
2. I remissvar ska framgå att lärare inom SFI ska vara behöriga.
3. I övrigt tillstyrkes motionen om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning.

Yrkandet

Sverigedemokraterna finner det orimligt att en individ erhåller kostnadsfria sociala insatser som språkutbildning, SFI och andra relaterade åtgärder under flertalet år men fortfarande inte kan göra sig förstådd på det svenska språket. I många andra länder får individen själv bekosta sin språkutveckling. Yrkesinriktad yrkesutvecklande SFI vid en anställning anser vi bör premieras och ingå under betald arbetstid.

Dagens SFI-undervisning är undermålig och kraven måste skärpas avsevärt. Ett stort problem idag är att det inte finns någon fastställd tidsgräns för SFI, utan kursen anses avslutad först när en elev uppnått kunskapskraven för den aktuella kursen. Detta innebär att SFI-studierna kan pågå under en oacceptabelt lång tid. Kraven på närvaro, resultat och utbildningsinnehåll måste skärpas och andelen behöriga lärare inom SFI måste öka.

SFI-utbildningen kan med fördel även kopplas till samhällskunskap såsom bland annat demokrati, jämställdhet och svensk kultur. Vi förespråkar en nivåuppdelning av eleverna utifrån deras förkunskaper i svenska språket.

Yrkande
Särskilt yttrande

Vänsterpartiet, Socialdemokraterna
Miljöpartiet
Ärendenummer 11

2023-09-22

Yrkande angående Yttrande till kommunstyrelsen om motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning.

Förslag till beslut

I nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning:

1. Motionen avstyrks.

Yrkandet

I den beslutade budgeten för Göteborgs Stad 2023 finns ett uppdrag om att ett arbete ska inledas för att SFI och andra utbildningar i det svenska språket i huvudsak ska anordnas i egen regi, med bibehållna möjligheter för folkbildningen att bidra. Det finns därmed en politisk vilja i staden att i huvudsak bedriva SFI i egen regi.

I relation till uppdrag inom den beslutade budgeten innebär motionens förslag om högre grad av upphandling inom vuxenutbildningen och SFI också högre kostnader för upphandlingsprocessen i sig samt för uppföljning och kontroll av avtalsefterlevnad. Utifrån ett hållbarhetsperspektiv kan högre grad av upphandlad utbildning innebära en kostnadseffektivisering, men omöjliggör långsiktiga investeringar. En högre grad av egenregi inom vuxenutbildning och SFI skulle innebära en positiv påverkan på eleven utifrån faktorer så som möjligheten till en sammanhållen undervisning samt tillgång till samordnade resurser och stödfunktioner.

Arbetet med uppdraget enligt budget har nu startats upp i såväl denna nämnd som i utbildningsnämnden. Vi ser att förslagen i motionen går i motsatt riktning, varför vi väljer att avstyrka motionen.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-07-10

Diarienummer 0843/23

Handläggare

Jessica Perez Lif

Telefon: 031-365 00 00 (växel)

E-post: jessica.perez.lif@arbvux.goteborg.se

Yttrande till kommunstyrelsen om motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning

Förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning (Förvaltningen) överlämnar ärendet för politiskt ställningstagande utan eget förslag till beslut, efter att nedan ha redogjort för aktuell styrmiljö vid anskaffning av vuxenutbildning ur ett juridiskt perspektiv.

Av Göteborgs Stads riktlinje för kommunstyrelsens remittering framgår att vid remittering av motioner ska en nämnd alltid ange om den tillstyrker, avstyrker eller avstår från att ta ställning till förslagen i ärendet. Det är även möjligt att använda svarsformen besvara, som i till exempel "anse motionen besvarad".

Sammanfattning

Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) har skrivit en motion till kommunfullmäktige som rör anskaffning av kommunal vuxenutbildning. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning (Nämnden) har blivit utsedd som en av flera remissmottagare, som en del av kommunstyrelsens beredning av motionen.

Remissen har beretts av Förvaltningen, med fokus på att redogöra för den aktuella styrmiljön vid anskaffning av vuxenutbildning ur ett juridiskt perspektiv. Bedömning av de olika dimensionerna samt för respektive del i förslaget framgår nedan.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har funnit att förslagen kan leda till påverkan av den ekonomiska dimensionen. De ekonomiska konsekvenserna av motionens innehåll och riktning bedöms av Förvaltningen möjliggöra kostnadseffektivitet. Detta mot bakgrund av att fullgörande av förslaget utifrån styrmiljön sett kräver att upphandling enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling (förkortas LOU) tillämpas.

Genom upphandling möjliggörs att intresserade aktörer tillika leverantörer kan lämna sina ekonomiskt mest fördelaktiga anbud i konkurrens med övriga på marknaden. Samtidigt innebär upphandling enligt LOU att samtliga leverantörer, oavsett vilken bolagsform det är, får konkurrera med varandra på lika villkor. De villkor som då råder är de som den upphandlande myndigheten uppställer i det upphandlingsdokument som annonseras. Därigenom möjliggör förslaget att den idéburna sektorn, näringslivet och civilsamhället

får konkurrera på lika villkor utifrån de krav som anses ändamålsenliga för den aktuella anskaffningen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på motionen utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har funnit att förslagen kan leda till viss påverkan av den sociala dimensionen. En sådan påverkan är möjlighet att ställa krav på social hänsyn enligt Göteborgs Stads modell för social hänsyn i samband med anskaffning. Krav på social hänsyn kan exempelvis möjliggöra dialog och krav på tilldelade leverantörer om att de i utförandet av tjänsten ska vidta åtgärder för att främja sysselsättningen i Göteborg. Den typen av krav eller kommersiella villkor bedöms ha en god inverkan på den sociala dimensionen.

Den kostnadseffektivitet som kan väntas i samband med att upphandling tillämpas som anskaffningsmetod möjliggör sannolikt att mer utbildning kan anskaffas jämfört med om utbildning anskaffas från egenregin. Detta kan illustreras genom Bilaga 1, vilket är ett utdrag av ekonomitimmor och det ekonomiska utfallet för dessa år 2022.¹ Av den kan konstateras att prisbilden för år 2022 tillika befintlig prisbild innebär högre kostnader vid anskaffning av utbildning från egenregin samtidigt som den upphandlande utbildningen kostar mindre.

Samverkan

Samverkan vid förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 19 september 2023.

Beslutet skickas till

Stadsledningskontoret (dnr 0513/23) senast den 2 oktober 2023.

Bilagor

1. Utdrag ur spendanalysen år 2022.
2. Motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning, Göteborgs Stads kommunfullmäktige, Handling 2023 nr 68

¹ Begreppet ekonomitimma likställs med en utbildningstimma, vilket är en klocktimma.

Ärendet

Förvaltningen har här tagit fram svar på remiss som Nämnden har att ta ställning till samt att besvara till stadsledningskontoret senast 2023-10-02.

Beskrivning av ärendet

Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) har skrivit en motion till kommunfullmäktige som rör anskaffning av kommunal vuxenutbildning. Nämnden har blivit utsedd som en av flera remissmottagare, som en del av kommunstyrelsens beredning av motionen, varpå analys av innehållet i motionen har gjorts. De frågor som remissvaret avser är följande:

- 1. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att tillse att den idéburna sektorn, näringslivet och civilsamhället även fortsättningsvis får en självklar plats inom SFI:n och vuxenutbildningen där kvalité står i fokus och är styrande inom såväl SFI:n som vuxenutbildningen.*
- 2. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att säkerställa att den idéburna sektorn, näringslivet och egenregin konkurrerar på lika villkor där kvalité i första hand och kostnadseffektivitet i andra hand skall vara avgörande vad gäller SFI-undervisning och andra utbildningar i svenska språket.*
- 3. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att säkerställa att antalet leverantörer inom de olika avtalsområdena inte blir färre.*

Förvaltningens bedömning av respektive förslag framgår var för sig nedan. Notera att begreppet utbildning används i det följande som en förkortning av vuxenutbildning, SFI-undervisning samt övriga former av kommunal vuxenutbildning i syfte att underlätta läsningen av detta tjänsteutlåtande.

Bedömning av förslaget punkt 1 (kvalitet i fokus)

Förvaltningens bedömning av förslaget är att det förutsätter att upphandling enligt LOU sker. Förvaltningen är en del av Göteborgs Stad som kommun, vilket innebär att den omfattas av LOU samt enligt LOU är en upphandlande myndighet. Det innebär att Förvaltningen vid köp av varor, tjänster och entreprenader måste tillämpa LOU samt agera i enlighet med denna lagstiftning. Undantag från tillämpning av LOU får endast ske i det fall som den aktuella varan eller tjänsten inte omfattas av LOU. Köp av utbildning är en tjänst som omfattas av tillämpningsområdet för LOU, varför köp av utbildning utanför egenregin måste upphandlas.

Upphandling enligt LOU innebär likabehandling och öppenhet gentemot de aktörer tillika leverantörer som är intresserade att delta i förfarandet, vilket är en del av det dagliga arbetet inom Förvaltningen. Upphandling ska möjliggöra att alla leverantörer som har intresse av att leverera de efterfrågade tjänsterna får konkurrera på lika villkor, men också att samtliga leverantörer som deltar ska uppfylla samma krav på den utbildning som upphandlas. De krav som uppställs i upphandlingen ska säkerställa att den utbildning som upphandlas är förenlig med gällande lagstiftning, att den är ändamålsenlig och av den kvalitet som eftersträvas. Krav på utbildningen har därmed en central och omfattande betydelse vid anskaffning genom upphandling.

Det ställs även krav på själva leverantören vid upphandling. Syftet med kraven på leverantören är att säkerställa att den är en seriös aktör med den kunskap, erfarenhet och

förutsättningar som krävs för att utföra den utbildning som Förvaltningen efterfrågar. Exakt vilken typ av leverantör som levererar den torde vara sekundär med hänvisning till att Förvaltningens uppdrag i stort avser att tillhandahålla utbildning och inte säkerställa en viss typ av leverantör finns på marknaden. Det går således inte att säga att exempelvis en förening ska ha en självklar plats som leverantör, däremot finns inget som säger att någon form ska exkluderas så länge den uppfyller samtliga krav som ställs av Förvaltningen.

En aspekt att betona är att det inte är tillåtet att välja eller premiera viss leverantör mot bakgrund av dess verksamhetsform alternativt eller att exempelvis lämna företräde åt en viss typ av företag, förening eller annan form av aktör.² Ett sådant agerande kan enligt LOU utgöra en som brist i upprätthållandet av principen om likabehandling. Det kan även anses som enskilt riktat stöd enligt 2 kap. 8 § kommunallagen, vilket som huvudregel inte är tillåtet. Att avgränsa en upphandling eller premiera en viss aktör på ett otillåtet vis går därmed emot syftet med LOU samt kan stå i strid med kommunallagen.

Något som med hänvisning till riktlinjen för anskaffning samt tidigare beslut inom Nämnden är att kvalitet är styrande i all anskaffning som sker genom upphandling. Alla krav som ställs ska motsvara den kvalitet som efterfrågas för upphandlad utbildning. Utöver dessa krav tillämpas huvudsakligen tilldelningskriterier där det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet med hänvisning till kvalitet och pris tilldelas ramavtal. Detta innebär att det i anbudsprövningen av merparten av alla upphandlingar genomförs en viktning av kvalitet i förhållande till pris utifrån särskilt angivna mervärden.³ Dessa mervärden är av sådan karaktär att de inte är obligatoriska, men bedöms leda till kvalitet som går utöver den kvalitet som redan krävs i den upphandlade utbildningen. Kvalitet är en självklar del i den utbildning som upphandlas, såväl bland de obligatoriska kraven som i den modell som används för utvärdering och tilldelning vid upphandling inom Förvaltningen. Mot bakgrund av ovanstående är Förvaltningens inställning att kvalitet är i fokus.

Bedömning av förslaget punkt 2 (kostnadseffektivitet i fokus)

Förvaltningens bedömning är att förslaget tillämpas inom Förvaltningen. I denna del vill Förvaltningen samtidigt hänvisa till den av Nämnden nyligen beslutade riktlinjen för anskaffning. Av denna riktlinje framgår bland annat att Nämnden har att tydliggöra den förväntansbild som finns på de uppdrag som Förvaltningen ska verkställa. I riktlinjen anges också att Förvaltningen vid all anskaffning ska agera i enlighet med gällande lagstiftning, förordningar samt övriga nationella och lokala styrdokument. Förvaltningens arbete med anskaffning innefattar därför löpande analys och utformning av krav som sammantaget leder till efterfrågad nivå av kvalitet och relevanta förutsättningar för utbildningen. En annan del i det dagliga arbetet är att avgöra vilken form av anskaffning som är lämplig utifrån föremålet för anskaffningen samt de kritiska faktorer som präglar den.

I dagsläget sker upphandling av en stor mängd utbildning inom Förvaltningen.⁴ Detta mot bakgrund av att utbildning inte är undantagen LOU samt att det finns en marknad för det.

² Undantag finns vid så kallad reserverad upphandling enligt 4 kap. 18 § samt 19 kap. 25 § LOU.

³ Med merparten avses samtliga ramavtal som är av mer omfattande karaktär och som inte faller inom gränsen för direktupphandling.

⁴ De fall där upphandling av kommunal vuxenutbildning inte sker är i huvudsak när sker av den kommunala vuxenutbildningen utförs av egenregin. Utbildning vid folkhögskola som motsvarar kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare upphandlas inte heller.

I det fall som anskaffning inte kan ske inom den egna organisationen eller från egenregi i Göteborgs Stad kräver lagen att upphandling enligt LOU sker vid behov av utbildning. Att upphandla är inte valfritt, utan en förutsättning och ett lagkrav för den verkställighet som åvilar Förvaltningen när behovet av utbildning överstiger vad som kan anskaffas från egenregi.

Resultatet av att upphandling tillämpas som anskaffningsmetod är dels att Förvaltningen får formulera de krav som Förvaltningen anser är nödvändiga och relevanta för den utbildning som ska anskaffas. Vidare leder det till att samma krav gäller för alla aktörer tillika leverantörer som vill delta i upphandlingen, oavsett vilken typ av aktör eller bolagsform som leverantörer har. Ingen typ av aktör utesluts under förutsättning att den uppfyller samtliga krav som ställs i upphandlingen. Det leder i sig till att det skapas förutsättningar för den mångsidighet som efterfrågas i motionen, eftersom upphandling inte utesluter någon specifik form av leverantör. Sammantaget är Förvaltningens bedömning av denna punkt att den leder till konkurrens på lika villkor samt kostnadseffektivitet. Förutsättningen är dock att upphandling tillämpas, vilket torde vara korrekt med hänvisning till gällande rätt.

Bedömning av förslaget punkt 3 (antalet leverantörer inte får minska)

Vid all anskaffning som sker genom upphandling vidtar Förvaltningen bedömning av hur stort behovet av den aktuella utbildningen är. Därefter delas ramavtalet upp på en eller flera ramavtal utifrån omfattningen av behovet. En avgörande faktor i denna bedömning är hur stor kapacitet som krävs för att samtliga medborgare ska få den utbildning som Förvaltningen enligt dess uppdrag förväntas ge samt den kompetensförsörjning som arbetsmarknaden efterfrågar. En annan faktor av relevans är hur många leverantörer som behövs för att säkerställa leverans. I bedömningen görs sedan en uppskattning av hur många leverantörer som är rimligt med hänvisning till leverantörens överlevnad. Antalet leverantörer ska motsvara behovet hos medborgarna och kompetensförsörjningen samt motsvara ett konkurrensmässigt ramavtal.

Generellt gäller att en och samma leverantör inte får tilldelas ett ramavtal som är för stort i förhållande till hur behovet ser ut. Kan ett ramavtal delas upp i mindre delar, ska så ske. Undantag finns, men det kräver att den upphandlande myndigheten kan motivera det. Att inte dela upp ett ramavtal i mindre delar kan anses konkurrensbegränsande. Omvänt kan en uppdelning i för små ramavtal riskera att leda till att utbildningen och efterfrågad kvalitet blir lidande. I värsta fall kan leverans utebli helt efter en tid till följd av att leverantören inte längre kan bedriva verksamhet på grund av att tilldelad volym i längden är för liten. Ramavtal med ett för stort antal leverantörer samt för liten volym per ramavtal riskerar därmed att påverka medborgaren negativt. Samtidigt kan ramavtal med för få leverantörer utgöra begränsning av konkurrensen samt lagbrott.

I motionen nämns begreppet valfrihet samt att den kan minska i det fall som egenregi ska tillämpas som leverantör i större utsträckning. Förvaltningen vill i detta sammanhang belysa att valfrihet inom den kommunala vuxenutbildningen inte finns idag. De sökande har visserligen möjlighet att önska leverantör i de fall där flera leverantörer finns på ramavtal, men det är inte en självklarhet inom all kommunal vuxenutbildning.

Slutligen är det Förvaltningens mening att antalet leverantörer måste bestämmas utifrån aktuellt behov och de för anskaffningen kritiska faktorerna. Av den anledningen är det ur Förvaltningens perspektiv inte möjligt att säga att antalet leverantörer inte får minska.

Istället måste antalet anpassas utifrån göteborgarens och arbetsmarknadens behov samt konkurrensen på marknaden.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att motionen till kommunfullmäktige till delar är av sådan karaktär att den kräver ett ställningstagande ur ett politiskt perspektiv. Av denna anledning har Förvaltningen i tjänsteutlåtandet endast redogjort för den aktuella styrmiljön vid anskaffning av vuxenutbildning ur ett juridiskt perspektiv.

Förvaltningen överlåter därför åt Nämnden att ta ställning till om nämnden bedömer att motionen ska tillstyrkas, avstyrkas eller om nämnden önskar avstå från att ta ställning till förslagen i ärendet. Av Göteborgs Stads riktlinje för kommunstyrelsens remittering framgår att det även kan vara möjligt att använda svarsformen besvara, som i till exempel "anse motionen besvarad".

Andreas Lökholt
Förvaltningsdirektör

Kathrin Ahlstedt
Stabschef

Protokoll

NÄRVARANDE

Ledamöter

Renée Bengtsson, (S), Lerum, ordförande Antagningsnämnden

Sekreterare

Ann-Sofie Gillner, Göteborgsregionen

Paragraf 67

§67 Yttrande med anledning av nämnds/styrelseremiss av motion kring vuxen och SFI-utbildning

Beslut

Antagningsnämndens ordförande beslutade

att godkänna föreliggande förslag till yttrande med anledning av nämnds/styrelseremiss av motion till Kommunfullmäktige, Göteborgs stad, gällande vuxenutbildning och utbildning i SFI, H 2023 nr 68, dnr 0513/23

att översända yttrandet till Stadsledningskontoret, Göteborgs stad samt förklara ordförandes beslut omedelbart justerat

Bakgrund, bedömning och förslag till yttrande

Det har inom Göteborgs stad väckts fråga kring att eventuellt genomföra förändringar gällande vuxenutbildning och utbildning i SFI. Oavsett vilka förändringar det mynnar ut i kan dessa få påverkan på den regionala samverkan som sker i Göteborgsregionen. Då GR utgör samordnande aktör för kommunernas mellankommunala samverkan lämnar GR därför in följande yttrande.

Genom motion gällande vuxenutbildning och utbildning i SFI (H 2023 nr 68) framgår att det eventuellt kan komma att genomföras förändringar inom Göteborgs stad gällande dessa utbildningsformer. GR bedömer att dessa, oavsett innehåll och karaktär, kan få påverkan på den regionala samverkan som sker inom vuxenutbildning och utbildning i SFI mellan kommunerna i Göteborgsregionen. Med anledning av detta vill GR lyfta vikten av att GR och

Antagningsnämnden ordförandebeslut

Tjänsteskrivelse, Göteborgsregionens kommunalförbund

Handläggare: Marie Egerstad, Chef GRVux

Datum: 2023-09-29, diarienummer ATN2023-00037

GÖTEBORGS
REGIONEN

GR:s politiska styrgrupp på utbildningsområdet, Antagningsnämnden, involveras i kommande dialog kring eventuella förändringar. På så vis kan GR bidra med relevant information kring konsekvenser och effekter för den mellankommunala samverkan som förändringar inom Göteborgs stads vuxenutbildning och utbildning i SFI kan medföra.

Sekreterare

Ann-Sofie Gillner

Justeras

Renée Bengtsson

Antagningsnämndens ordförande

GÖTEBORGS
REGIONEN

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: RENÉE BENGTTSSON

Date: 2023-09-29 23:09:24

BankID refno: 83fe3784-7ad6-48f6-86c2-02b008133575

Ordförande Utbildningsgruppen: Renée Bengtsson

Remissutskick

Utfärdat 2023-05-16

Diarienummer 0513/23

Handläggare: Joacim Englund

Telefon: 031-368 02 11

E-post: joacim.englund@stadshuset.goteborg.se

Nämnds-/styrelseremiss

Motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning, H 2023 nr 68

Bifogat ärende översänds till

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, Business Region Göteborg AB, socialnämnd centrum samt utbildningsnämnden för yttrande.

Svar till stadsledningskontoret

Svara stadsledningskontoret senast 2023-10-02 genom att skicka svaret i Word-format till förvaltningsbrevlådan på stadsledningskontoret: stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se.

Märk svaret med stadsledningskontorets diarienummer 0513/23.

Bifoga protokollsutdrag och tjänsteutlåtande vid nämnd-/styrelsebehandlat remissvar.

Följ Riktlinjer för kommunstyrelsens remittering, se intranat.goteborg.se under Styrande dokument/Ärendehantering/Gemensamt för staden.

Remissvaret ska alltid innehålla följande:

- En kort sammanfattning av synpunkter och bedömningar

- Bedömning ur följande dimensioner:

- Ekonomisk
- Ekologisk
- Social

För kommunstyrelsen

Joacim Englund

Yttrande till motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning (SLK dnr 0513/23)

§ 141, 0917/23

Beslut

I utbildningsnämnden

- Att avstyrka motionen.
- Att översända nämndens yttrande till stadsledningskontoret.

(D) deltar ej i beslutet.

Handling/ar

Tjänsteutlåtande 2023-48

Förvaltningens samverkansgrupp 2023-09-11

Yrkanden

2:e vice ordförande, Pär Gustafsson (L) och Hakan Önal (M) yrkar bifall till motion.

1:e vice ordförande, Joakim Byvik (V) och Oscar Linde Svedestad (S) och Linda von Corswant (MP) yrkar att motionen avstyrks i enlighet med tjänsteutlåtande.

Camilla Harrysson (D) deltar ej i beslutet.

Propositionsordning

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att utbildningsnämnden fattar beslut enligt tjänsteutlåtandet.

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2023-09-19

Protokollsanteckning/ar

Ordförande, Milyon Tekle Haile (S), antecknar yttrande från (S) (V) (MP).

Yttrandet biläggs protokollet som bilaga 1.

Camilla Harrysson (D) antecknar till protokollet att (D) ej deltar i beslutet med anledning av att Demokraterna avser att ta ställning till motionen i sin helhet efter beredning i Kommunstyrelsen.

Reservation/er

2:e vice ordförande, Pär Gustafsson (L) och Hakan Önal (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret

Dag för justering

2023-09-26

Vid protokollet

Sekreterare

Britta Ryding

Ordförande

Milyon Tekle Haile

Justerande

Pär Gustafsson

Tjänsteutlåtande Nr: 2023-48

Utfärdat 2023-08-22

Diarienummer 0917/23

Handläggare: Ann-Sofie Johansson

Telefon:

E-post: ann-sofie.johansson@educ.goteborg.se

Yttrande till motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning, KF handling 2023 nr 68, SLK dnr 0513/23

Förslag till beslut

I utbildningsnämnden

- Att avstyrka motionen.
- Att översända nämndens yttrande till stadsledningskontoret.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, Business Region Göteborg AB samt socialnämnd centrum ska yttra sig över motionen om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning.

Utbildningsförvaltningen ser att en vuxenutbildning där egenregi har en större andel tillsammans med ett fåtal andra aktörer leder till ökad kvalitet och måluppfyllelse samt ökad effektivitet för Göteborgs Stad. Med hänvisning till detta och till kommunfullmäktiges beslut om att vuxenutbildningen i högre grad ska utföras i egen regi och av folkbildningens aktörer samt att nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning har fått i uppdrag att avveckla regeln om att maximalt 25 procent av vuxenutbildningen får bedrivas i kommunal regi, föreslår Utbildningsförvaltningen att utbildningsnämnden avstyrker motionen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Utbildningsförvaltningens bedömning är att en större andel eller majoritet av volymen i egen regi tillsammans med ett fåtal andra aktörer är mest fördelaktigt för att både kunna hålla hög utbildningskvalitet som också är kostnadseffektiv. Med en större volym inom egenregi finns förutsättningar för lägre priser än idag. Detta skulle även påverka priserna för Folkhögskolorna som har samma ersättningsnivå som egenregi. Sammantaget behöver kostnaderna inte bli högre vid en utökad volym inom egenregi om beställningen är väl analyserad och priserna har anpassats till en ny volym.

Det som i första hand ska vara styrande enligt motionen är kvalitet och därefter kostnadseffektivitet vilket skulle kunna ge högre priser än nuvarande avtal.

Utbildningsförvaltningens bedömning är att det är svårt att avgöra om motionens förslag kommer leda till en högre eller lägre total kostnad. Folkhögskolor får samma ersättning

som egenregin och dessa utgör en stor andel vilket påverkar den totala kostnaden för all Sfi.

Bedömning ur ekologisk dimension

Utbildningsförvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Utbildningsförvaltningens bedömning är att vuxenutbildningens kvalitet skulle kunna öka om egenregin fick en större andel. Genom dialog mellan utbildningsnämnden och nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning kan man komma överens om var i staden egenregin ska bedriva utbildning och även i vilken form genom olika inriktning utifrån målgruppernas behov. Med en stor volym utbildning finns det goda möjligheter att differentiera utbildningen efter skolbakgrund 1-3 och utifrån kurs A-D, vilket är gynnsamt för elevernas måluppfyllelse. Andelen Sfi som genomförs av Folkhögskolor kan inte i dagsläget påverkas då antagning sker av Folkhögskolorna själva, där huvudmannen inte har någon insyn eller påverkansmöjlighet.

Med ett ökat antal anordnare enligt motionens förslag ser Utbildningsförvaltningen att det kan bidra till en sämre kvalitet inom Sfi. För att kunna ge en kvalitativ utbildning krävs en stor volym så att inte elever med olika utbildningsbakgrund 1-3 får läsa tillsammans i olika kurser A-D. Detta missgynnar både elever som snabbt kan ta till sig kunskap men främst de som har kort skolbakgrund och mer långsam progression. Antalet Folkhögskolor är redan högt och påverkas inte av motionens förslag utan styrs av nationell lagstiftning.

Samverkan

I förvaltningens samverkansgrupp 2023-09-11.

Bilagor

1. Motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning, KF handling 2023 nr 68

Ärendet

Motionen är översänd till nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, Business Region Göteborg AB, socialnämnd centrum samt utbildningsnämnden för yttrande.

Utbildningsnämndens synpunkter ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast den 2 oktober 2023.

Beskrivning av ärendet

I motionen beskrivs hur Göteborg i dagsläget bedriver en vuxenutbildning och SFI-undervisning som på många sätt är kvalitativ och mångsidig. Flera olika

utbildningsleverantörer får vara med och bidra och det finns en mångsidighet i pedagogiskt upplägg. Utbildningen bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt där skattebetalarnas pengar används ändamålsenligt och ansvarsfullt. Enligt motionärerna vill de rödgröna (S, V, MP) ändra på detta genom en drastisk och omvälvande inskränkning till att i huvudsak bedriva allt i egen regi. Motionärerna lyfter vidare fram tre centrala aspekter som de anser riskerar att förloras om vuxenutbildningen i Göteborg i huvudsak kommer att bedrivas i egen regi; tillvaratagandet av goda krafter från den idéburna sektorn och civilsamhället, mångsidighet samt kostnadseffektivitet.

Motionens förslag till beslut i kommunfullmäktige:

1. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att tillse att den idéburna sektorn, näringslivet och civilsamhället även fortsättningsvis får en självklar plats inom SFI:n och vuxenutbildningen där kvalité står i fokus och är styrande inom såväl SFI:n som vuxenutbildningen.
2. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att säkerställa att den idéburna sektorn, näringslivet och egenregin konkurrerar på lika villkor där kvalité i första hand och kostnadseffektivitet i andra hand skall vara avgörande vad gäller SFI-undervisning och andra utbildningar i svenska språket.
3. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att säkerställa att antalet leverantörer inom de olika avtalsområdena inte blir färre.

Utbildningsförvaltningens bedömning

2004 fattades beslut i kommunstyrelsen att Göteborgs Stad ska ha en egenregi för den kommunala vuxenutbildningen tillsammans med den verksamhet som upphandlades av Vuxenutbildningsförvaltningen. Beslutet innebar ett antal ställningstaganden som också finns i den överenskommelse som tecknats mellan förvaltningen för Arbetsmarknad- och vuxenutbildning (beställare) och Utbildningsförvaltningen (utförare). Här beskrivs att den verksamhet som bedrivs i egen regi ska hålla hög kvalitet. Det utbud som finns i egen regi ska vara utformat på ett sådant sätt att det möjliggör att både driva verksamheten med god ekonomi vilket ofta kräver en viss volym, men också att nyttja de resurser som finns inom egenregin på ett effektivt sätt i form av lokaler och utrustning.

Utbildningsförvaltningen ska, enligt överenskommelsen, tillsammans med förvaltningen för Arbetsmarknad och vuxenutbildning samarbeta till gagn för medborgaren och på så vis hjälpas åt för att säkerställa rätten till utbildning. Tillsammans bidrar samarbetet till att nå de nationella målen, höjd utbildningsnivå, sänkt arbetslöshet, minskat beroende av försörjningsstöd samt minskade kostnader för sjukskrivning. Genom den överenskommelse som finns mellan parterna säkerställs beredskap, stabilitet och kompetens inom de utbildningssektorer där kommunen har lagstadgad skyldighet att erbjuda utbildning. Oavsett utbildningsvolym och utbud ska egenregin alltid ha en verksamhet av hög kvalitet och som uppfyller de nationella kraven men även arbetslivets krav och behov. Hur stor andel som utförts i egen regi, av den totala andelen vuxenutbildning, har reglerats utifrån politiska beslut och har varierat över tid mellan 25-35 procent.

I Göteborgs Stads budget för 2023 finns ett mål om att vuxenutbildningen i högre grad ska utföras i egen regi och av folkbildningens aktörer. Nämnden för arbetsmarknad och

vuxenutbildning har fått i uppdrag att avveckla regeln om att maximalt 25 procent av vuxenutbildningen får bedrivas i kommunal regi. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning har också fått i uppdrag att i samverkan med Utbildningsnämnden inleda ett arbete för att Göteborgs Stad i huvudsak ska anordna Sfi och andra utbildningar i det svenska språket i egen regi.

Idag fördelas vissa delar av vuxenutbildningen till egenregi i sin helhet där man ser ett värde av kontinuitet, exempelvis komvux som anpassad vuxenutbildning eller utbildningar där staden investerat i lokaler och utrustning, exempelvis yrkesutbildningar inom restaurang och bageri. Inom andra utbildningsområden utför egenregi tillsammans med externa utförare utbildning, exempelvis Svenska för invandrare (Sfi). Den del som inte utförs inom egenregi upphandlas av förvaltningen för Arbetsmarknad och vuxenutbildning.

Inom Sfi kan eleverna också välja att studera på Folkhögskolor. Här finns ett nationellt regelverk som innebär att Folkhögskolor själva beslutar om antagning av eleverna och får ersättning från hemkommunen. Folkhögskolornas ersättning är idag densamma som för egenregi. Andelen som väljer att studera Sfi på Folkhögskolor har ökat över tid och står nu för en betydande andel.

Beroende på avtalsområde är olika många leverantörer upphandlade. Inom små utbildningsområden kan det finnas en leverantör och inom större avtalsområden kan fler leverantörer finnas men det är då vanligt att man har olika inriktningar, exempelvis grupp, flex, validering, distans etc. Det är oftast inte konkurrens om eleverna då det inte är samma utbildning som erbjuds utan beror på vilken inriktning eller studieform eleven vill/kan studera inom. Inom Sfi kan man som sökande önska leverantör men i huvudsak styrs fördelningen utifrån rangordning vid upphandling och eleven tilldelas leverantör, samt den plats som leverantören verkar på. Upphandlad Sfi och Sfi i egen regi finns idag på få platser i staden medan den utbildning som bedrivs av Folkhögskolor finns på fler platser. Folkhögskolorna är ofta små och eleverna får ofta studera Sfi i grupper som inte är renodlade på nivå (1-3) eller kurs (A-D). Detta missgynnar både elever som snabbt kan ta till sig kunskap men främst de som har kort skolbakgrund och mer långsam progression. Enligt Skolverkets statistik ser man att andelen legitimerade lärare med behörighet inom Sfi generellt sett är låg. Hos upphandlade leverantörer ställer förvaltningen för Arbetsmarknad och vuxenutbildning krav på viss andel behöriga legitimerade lärare. Inom egenregi är alla Sfi-lärare legitimerade och behöriga att undervisa inom Sfi.

Utbildningsförvaltningen ser det som positivt med en stor verksamhet, och att det gynnar mångsidighet och kostnadseffektivitet. Genom detta kan man som anordnare differentiera utbildningen i nivåer och kurser. Man kan också utforma utbildningen utifrån elevernas intresse mot framtida yrke osv. Med få elever blir möjligheten till variation liten och innebär ofta svårigheter att få ekonomisk bärkraft. Genom en ökad egenregi skulle man i högre grad kunna påverka var i staden det ska vara möjligt att studera Sfi för att möta de önskemål som finns hos eleverna. Många elever med kort skolbakgrund har exempelvis önskemål om att studera på en skola som finns i närheten av sin bostad medan det ofta är av mindre vikt för elever med längre skolbakgrund.

Vid utformningen av utbildningar i egen regi är utgångspunkten att eleverna ska lyckas och nå målen men det ska också vara en god arbetsmiljö för både elever och personal som

tillsammans utvecklar och förbättrar verksamheten. Det ska finnas möjlighet till gemensam tid för att utveckla verksamheten, tid till för- och efterarbete, rimligt antal undervisningstimmar osv.

Det är viktigt att det finns en god dialog om det utbud som egenregin ska ha så att de uppdrag som läggs till egenregin har möjlighet att drivas effektivt. Dialog om utbud sker delvis genom politiska målsättningar men främst genom dialog mellan utförare och beställare. Egenregin verkar inom Göteborgs Stad och med de förutsättningar som staden ger. Det innebär bland annat att medarbetare har anställningstrygghet och att gemensamma kostnader för staden fördelas till alla verksamheter. Kostnadsmässigt så har egenregin ibland högre priser än upphandlade utbildningsanordnare utifrån de förutsättningar som anges ovan, men inom vissa områden är priserna desamma. Utgångspunkt för prissättningen är självkostnad, med en rimlig arbetsmiljö för personalen.

Egenregin erbjuder alternativa former av utbildning för att öka sysselsättningen och minska arbetslösheten i Göteborg och bidrar gärna än mer i detta arbete framgent. Egenregin har ofta mött upp med utbildningsplatser på kort varsel, speciellt inom områden där man redan är verksam. När nya uppdrag ska tas fram krävs en dialog tillsammans med uppdragsgivare, och ju tidigare vi som utförare bjuds in i dialogen desto snabbare kan insatsen starta.

I Göteborgs Stads budget för 2023 finns ett mål om att vuxenutbildningen i högre grad ska utföras i egen regi och av folkbildningens aktörer. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning har fått i uppdrag att utveckla regeln om att maximalt 25 procent av vuxenutbildningen får bedrivas i kommunal regi. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning har också fått i uppdrag att i samverkan med Utbildningsnämnden inleda ett arbete för att Göteborgs Stad i huvudsak ska anordna Sfi och andra utbildningar i det svenska språket i egen regi. Utbildningsförvaltningen har än så länge inte sett att budgetbesluten genomförts i några delar.

Mot bakgrund av detta föreslår Utbildningsnämnden att avstyrka motionens förslag till beslut och att Förvaltningen för Arbetsmarknad och vuxenutbildning tillsammans med Utbildningsförvaltningen i stället arbetar för att genomföra besluten i Göteborgs Stads budget. Dessa leder enligt Utbildningsförvaltningen till en vuxenutbildning med ökad kvalitet och måluppfyllelse samt ökad effektivitet för Göteborgs Stad.

Tomas Berndtsson

Ann-Sofie Johansson

Förvaltningsdirektör

Utbildningschef

Yttrande angående – Yttrande till motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning, KF handling 2023 nr 68, SLK dnr 0513/23

Yttrandet

Vuxenutbildningen har idag flera viktiga roller. Vuxenutbildningen är en andra chans för personer som behöver fullgöra eller komplettera sin gymnasieutbildning. Vuxenutbildningen är ett viktigt redskap för att hjälpa de som står utanför arbetsmarknaden att utveckla nya kompetenser och färdigheter och genom det få ett jobb. Vuxenutbildningen är också en nyckel till nyanländas möjlighet att etablera sig i samhället genom SFI, andra utbildningar inom det svenska språket och övriga kurser och program som vuxenutbildningen erbjuder. Att erbjuda en kvalitativ vuxenutbildning är därför avgörande för allas rätt till ett gott liv i vårt samhälle och något vi i det rödgröna styret prioriterar.

Budgetuppdraget om att SFI och andra utbildningar i det svenska språket i huvudsak ska bedrivas i egen regi leder till en mer kvalitativ och kostnadseffektiv vuxenutbildning. Fördelarna med en utökad egen regi, särskilt inom språkutbildning, innebär till exempel att elever kan placeras i klasser där övriga elever har en jämförbar skolbakgrund, att eleverna i en klass läser samma språkkurs och att fler elever innebär en bättre möjlighet för staden att bedriva SFI utbildning på fler platser, något som främjar deltagande i utbildningen. Dessa fördelar förstärks och blir mer betydande ju fler elever staden utbildar inom egenregi.

Motionens förslag om att säkerställa ett visst antal leverantörer innebär att möjligheterna för staden att nyttja fördelarna med en större verksamhet minskar. Detta leder till att ovan nämnda sociala, kvalitativa och kostnadseffektiva aspekter sätts i andra hand i stället för att vara drivande krafter i vuxenutbildningens utformning, utveckling och utförande.

Egenregins långsiktiga förutsättningar i sin verksamhetsplanering innebär att kursutbudet och kursinnehållet i vuxenutbildningen får en kontinuitet. Det skapar förutsättningar för lärare att utveckla lektions- och kursinnehållet vilket leder till bättre studieresultat, nöjdare elever och en mer kvalitativ utbildning. Kontinuiteten ger också personalen inom vuxenutbildningen en tryggare anställning och en bättre arbetsmiljö både i och utanför klassrummen. Att göra som motionen vill och ersätta tryggheten, kontinuiteten och kvalitetsökningen som en utökad egenregi för med sig, med kortsiktig och upphandlad verksamhet, lär inte förbättra förutsättningarna för vare sig elever eller lärare inom vuxenutbildningen.

Yrkande

Vänsterpartiet, Socialdemokraterna, Miljöpartiet

2023-09-22

Ärende 8

Yrkande angående Yttrande till kommunstyrelsen om motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning.

Förslag till beslut

Socialnämnden Centrum avstyrker motionen och översänder förvaltningens förslag som eget yttrande till Kommunstyrelsen

Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Yrkandet

I den beslutade budgeten för Göteborgs Stad 2023 finns ett uppdrag om att ett arbete ska inledas för att SFI och andra utbildningar i det svenska språket i huvudsak ska anordnas i egen regi, med bibehållna möjligheter för folkbildningen att bidra. Det finns därmed en politisk vilja i staden att i huvudsak bedriva SFI i egen regi.

Arbetet med uppdraget enligt budget har nu startats upp i både Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning och i Utbildningsnämnden. Vi ser att förslagen i motionen går i motsatt riktning, varför vi väljer att avstyrka motionen.

Yttrande

2023-09-25

Ärende nr: 8

Yttrande angående Motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning

Yttrandet

För Sverigedemokraterna är det viktigaste att kraven på närvaro, resultat och utbildningsinnehåll i undervisningen skärps samt att lärare inom SFI ska vara behöriga.

Vi finner det ohållbart att individer som erhåller kostnadsfria sociala insatser som språkutbildning, SFI och andra relaterade åtgärder under flertalet år, fortfarande inte kan göra sig förstådda på det svenska språket. I många andra länder får individen själv bekosta sin språkutveckling. Yrkesinriktad yrkesutvecklande SFI vid en anställning anser vi däremot ska premieras och ingå under betald arbetstid.

Dagens SFI-undervisning är undermålig och kraven måste skärpas avsevärt. Ett stort problem idag är att det inte finns någon fastställd tidsgräns för SFI, utan kursen anses avslutad först när en elev uppnått kunskapskraven för den aktuella kursen. Detta innebär att SFI-studierna kan pågå under en oacceptabelt lång tid. Kraven på närvaro, resultat och utbildningsinnehåll måste skärpas och andelen behöriga lärare inom SFI måste öka.

SFI-utbildningen kan med fördel även kopplas till samhällskunskap såsom bland annat demokrati, jämställdhet och svensk kultur. Vi förespråkar även en rimlig nivåuppdelning av eleverna utifrån deras förkunskaper i svenska språket.

SD tillstyrker motionen om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning.

Yrkande
2023-09-25

Centerpartiet

Yrkande angående motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning.

Förslag till beslut

Socialnämnd Centrum:

1. Föreslår att LOU fortsatt ska gälla inom vuxenutbildningen
2. Avstyrker motionen

Yrkandet

I Göteborg bedrivs vuxen- och SFI-undervisning av flera aktörer, både i egen regi och av externa aktörer. Det är bra med en mångfald av aktörer då det bidrar till en hög kvalitet av utbildning och dessutom visat sig vara kostnadseffektivt. Att driva allt i egen regi kommer inte höja kvaliteten men däremot öka kostnaden väldigt mycket.

Både SFI-undervisningen och den generella vuxenutbildningen har förbättringspotential. Centerpartiet anser att kommunen ska vässa sitt arbete och ställa höga krav på de aktörer man upphandlar inom ramen för LOU. Lösningen är dock inte att ta hem allt i egen regi.

Yttrande

M, L, KD, D

2023-09-26

Ärende 8

Yttrande angående – Svar på remiss – Motion av Anders Svensson (M), Mariah benen Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning

Yttrandet

Vi anser att idéburna sektorn och civilsamhället är väldigt viktigt för Göteborg och våra invånare. Politiken behöver visa att deras verksamheter är värdefulla genom att vara öppna för att låta dem bidra där de kan utföra verksamhet lika bra eller bättre än kommunen, till en lägre kostnad dessutom. Om vuxenutbildning och SFI-undervisningen skulle flyttas över till ”i huvudsak” kommunens regi, som de rödgröna vill, kommer detta att förloras.

Vi anser att en mångfald av aktörer är det som bäst gynnar både kvalitet och pris. Egenregin har visat sig vara drygt 20% dyrare än den dyraste upphandlade leverantören. En övergång helt till egenregi skulle innebära en fördyring på 45 mkr per år som göteborgarna inte får ut något mer för än idag. Det är inte att värna vare sig göteborgarnas skattemedel, valfrihet eller idéburna och civilsamhälle. Det är även viktigt för flexibiliteten och att kunna anpassa organisationen efter nya omständigheter på arbetsmarknaden samt toppar och dalar när det gäller deltagare utan att behöva stå med övertalig personal i kommunen. Därför vill vi tillstyrka motionen.

§ 201 Motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning

N164-0747/23

Socialförvaltningen Centrum har 2023-08-18 upprättat ett tjänsteutlåtande i rubricerat ärende.

Yrkanden

Roy Lundberg (V) yrkar bifall till yrkandet från (V), (S) och (MP). Se bilaga 2 till protokollet.

Nina Miskovsky (M) yrkar bifall till att tillstyrka motionen med hänvisning till yttrandet från (M), (L) och (KD) med särskilt yttrande från (D). Se bilaga 5 till protokollet.

Clara Thulin (C) yrkar bifall till eget yrkande. Se bilaga 4 till protokollet.

Agneta Kjaerbeck (SD) yrkar bifall till yrkandet från (M), (L) och (KD) med särskilt yttrande från (D) med hänvisning till yttrandet från (SD) . Se bilaga 3 till protokollet.

Propositionsordning

Ordföranden Jenny Broman (V) ställer propositioner på yrkandena och finner att yrkandet från (V), (S) och (MP) har bifallits.

Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: ”Ja för bifall till yrkandet från (V), (S) och (MP) och Nej för bifall till yttrandet från (M), (L) och (KD) med särskilt yttrande från (D)”

Fem ledamöter röstar Ja: Claes Söderling (S), Annelie Schagerström (S), Rebecca Hedström (MP), Roy Lundberg (V) och Jenny Broman (V).

Fem ledamöter röstar Nej: Nina Miskovsky (M), Tobias Björk (M), Kristina Bergman Alme (L), Agneta Kjaerbeck (SD) och Anne Holmdahl (KD).

En ledamot avstår från att rösta: Clara Thulin (C).

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2023-09-26

Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst och ordförande Jenny Broman (V) finner därmed att nämnden beslutat att bifalla yrkandet från (V), (S) och (MP).

Beslut

Socialnämnden Centrum avstyrker motionen och översänder förvaltningens förslag som eget yttrande till Kommunstyrelsen

Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Protokollsanteckning/ar

Nina Miskovsky (M) inkommer med ett yttrande från (L), (KD), (M) och särskilt yttrande från (D). Se bilaga 5 till protokollet.

Agneta Kjaerbeck (SD) inkommer med ett yttrande från (SD). Se bilaga 3 till protokollet.

Dag för justering

2023-09-26

Vid protokollet

Sekreterare

Elisabeth Ditta

Ordförande

Jenny Broman (V)

Justerande

Nina Miskovsky (M)

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-08-18

Diarienummer N164-0747/23

Handläggare

Fredrik Nilsson, Helene Holmström, Somita Sabeti

Telefon: 031 - 367 91 62

E-post: helene.holmstrom@socialcentrum.goteborg.se

Svar på remiss – Motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning

Förslag till beslut

Socialnämnden Centrum tar inte ställning till motionen och översänder förvaltningens förslag som eget yttrande till Kommunstyrelsen

Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har översänt en remiss till bland annat socialförvaltningen Centrum för yttrande. Ärendet avser att bevara kvalitativ, mångsidig vuxen- och SFI-undervisning som bedrivs av både idéburna sektorn, näringslivet och civilsamhället och inte endast i egen regi. Förvaltningen avstår från att ta ställning till i vilken regi undervisningen ska bedrivas men instämmer i att det är viktigt att undervisningen är av hög kvalitet, att den erbjuds på heltid, att den enskilde ges likvärdigt stöd samt att det utgår från individens behov.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

SFI-utbildningen ska leda till viktiga samhällsmål som ökad integration och ökad sysselsättning. På sikt kan även medborgarskapet komma att kopplas till språkkunskaper. Det bedöms som viktigt att undervisningen är av hög kvalitet och att den erbjuds på heltid. Vidare är det viktigt att den enskilde ges likvärdigt stöd samt att det utgår från individens behov. För socialtjänstens del är samverkan enklare om det är en huvudaktör som levererar tjänsterna.

Samverkan

Samverkan har skett i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2023-09-19.

Bilagor

1. Motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning, H 2023 nr 68 Bilagans rubrik

Ärendet

Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) har inkommit med en motion om att bevara kvalitativ, mångsidig vuxen- och SFI-undervisning som bedrivs av både idéburna sektorn, näringslivet och civilsamhället och inte endast i egen regi. Socialnämnden Centrum skall avge remissyttrande på motionen. Yttrandet ska vara Stadsledningskontoret tillhanda senast 2023-10-02.

Beskrivning av ärendet

Motionärerna yrkar att vuxenutbildningen och SFI-undervisningen ska genomsyras av mångsidighet, kostnadseffektivitet och ett tillvaratagande av goda krafter från den idéburna sektorn och civilsamhället. Alternativet att ta bort utbildningsleverantörer från civilsamhället och privata aktörer menar motionärerna kommer inverka negativt på ovan nämnda kriterier. Motionärerna lyfter bland annat att bedriva vuxenutbildningen och SFI-undervisningen ”i huvudsak” i egen regi kommer ha en negativ inverkan på Göteborgs stads förmåga att kunna hitta och leverera utbildningslösningar som gör Göteborg attraktivt att investera i. Således riskerar det att ge Göteborgs stad sämre möjligheter att genom riktade och skräddarsydda utbildningsinsatser minska arbetslösheten samt att den sammantagna kvalitén minskar till ett avsevärt högre pris.

Motionärernas förslag till beslut i kommunfullmäktige lyder:

1. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att tillse att den idéburna sektorn, näringslivet och civilsamhället även fortsättningsvis får en självklar plats inom SFI:n och vuxenutbildningen där kvalitet står i fokus och är styrande inom såväl SFI:n som vuxenutbildningen.
2. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att säkerställa att den idéburna sektorn, näringslivet och egenregin konkurrerar på lika villkor där kvalitet i första hand och kostnadseffektivitet i andra hand skall vara avgörande vad gäller SFI-undervisning och andra utbildningar i svenska språket.
3. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att säkerställa att antalet leverantörer inom de olika avtalsområdena inte blir färre.

Förvaltningens bedömning

Förvaltning tar inte ställning till huruvida vuxen- och SFI-utbildning ska bedrivas i egen- eller extern regi. Förvaltningen instämmer i att det är viktigt att undervisningen är av hög kvalitet och att den erbjuds på heltid. Vidare är det viktigt att den enskilde ges likvärdigt stöd samt att det utgår från individens behov. För socialtjänstens del är samverkan enklare om det är en huvudaktör som levererar tjänsterna.

Socialförvaltningen Centrum

Michael Ivarson
Förvaltningsdirektör

Utdrag ur protokoll fört vid ordinarie styrelsesammanträde vid Business Region Göteborg 2023-09-25.

§ 93 Remiss Bevara kvalitativa och mångsidig vuxen – och SFI undervisning

Anna-Lena Johansson redogjorde för yttrandet på motion H2023 nr 86 om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen och SFI-undervisning.

Styrelsen för Business Region Göteborg AB beslutade att,

besvara motionens förslag med de risker som styrelsen ser för staden och näringslivet.

Rätt utdraget intygar:

.....
Jessica Nilsson
VD-assistent
Business Region Göteborg AB

Beslutsunderlag/Information (ange)

Styrelsen 2023-09-25

Ärende: Dnr: 0513/23

Anna-Lena Johansson, Verksamhetsstrateg, ansvarig kompetensförsörjning

Telefon: 070 555 89 19

E-post: anna-lena.johansson@businessregion.se

Yttrande på motion (H2023 nr68) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning.

Förslag till beslut

I styrelsen för Business Region Göteborg:

Föreslås beslut att ställa sig bakom motionens förslag till beslut och till-sända yttrandet till Stadsledningskontoret för vidare hantering.

Sammanfattning

Yttrande på motion enligt anvisning från Stadsledningskontoret.

Motionen föreslår att Arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen (Arbvux) fortsättningsvis ska tillse att olika leverantörer ges möjlighet att leverera utbildning inom SFI och vuxenutbildning och på samma villkor samt att det nuvarande antalet leverantörer bibehålls, ej minskas. BRG anser att den nuvarande mångfalden av utbildningsleverantörer bättre möjliggör en anpassning till företagens kompetensbehov. Med en övergång till "egen regi" ser vi följande risker:

- Ökade kostnader med minst 30 mkr/år enligt muntliga uppgifter från Arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen.
- Risk för "Omställningstid" upp till flera år, vilket medför att efterfrågade utbildningar från näringslivet varken genomförs eller är sökbara för göteborgaren eller invånarna i de övriga tolv kommunerna i göteborgsregionen.
- Risk för minskad flexibilitet, kvalitet och volym.

BUSINESS REGION GÖTEBORG AB

Besöksadress: Östra Hamngatan 5, Postadress: Box 11119, 404 23 Göteborg
Telefon växel: 031-367 61 00, www.businessregiongoteborg.se

BRG ser gärna att Arbvux även fortsättningsvis använder externa leverantörer för att säkerställa kontinuitet, flexibilitet, volym och kvalitet och därigenom underlättar företagens kompetensförsörjning. BRG:s ställningstagande ligger i linje med motionens förslag till beslut.

Bedömning ur ekologisk dimension

BRG har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekonomisk och social dimension

Enligt muntliga uppgifter från Arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen skulle en ökning av "egen regi" medföra ökade kostnader med minst 30 mkr/ år (avser 2022 och endast SFI).

En väl fungerande kommunal vuxenutbildning och SFI med stor flexibilitet och med olika utbildningsformat som möjliggörs genom olika leverantörer bidrar till att fler personer, inte minst med utländsk bakgrund och funktionsvariation, blir anställningsbara och bidrar till att minska kompetensbristen. Fler i arbete innebär också ökade skatteintäkter och fler barn som ser sina föräldrar gå till ett arbete.

Flera företag i göteborgsregionen är utbildningsleverantörer och skulle genom en omläggning till mer "egen regi" påverkas negativt med minskade intäkter och uppsägningar som följd.

Samverkan

I ärendet har synpunkter och fakta inhämtats från vuxenutbildningschef på Göteborgsregionen (GR) samt Förvaltningsdirektör, Arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen (Arbvux).

Bilagor

1. Motion av Anders Svensson (M), Mariah ben Salem Dynehäll (L) och Kalle Bäck (KD) om att bevara kvalitativ och mångsidig vuxen- och SFI-undervisning

Ärendet

Styrelsen har att ta ställning till om den ställer sig bakom motionens förslag till beslut.

Yttrandet ska vara styrelsebehandlat och tydligt uttrycka om styrelsen tillstyrker, avstyrker eller inte tar ställning till förslagen. Yttrandet skall vara Stadsledningskontoret tillhanda senast den 2 oktober 2023.

Beskrivning av ärendet

Göteborgs Stad har sedan många år tillbaka upphandlad extern verksamhet inom vuxenutbildningen och SFI.

Bakgrunden till motionen är att den politiska majoriteten i Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning vill att den kommunala SFI och vuxenutbildningen i högre grad ska bedrivas i egen regi och inte som i dag, av många olika utbildningsleverantörer från näringslivet, idéburen sektor och civilsamhället.

Motionen pekar på att en högre grad av egen regi skulle innebära negativa konsekvenser som

- Ökade kostnader
- Minskad mångsidighet och valfrihet. I dag finns flertal privata utbildningsanordnare som har olika pedagogiska profiler och inriktningar och finns på olika platser i staden.
- Civilsamhällets och idéburna sektorns goda krafter inte tillvaratas
- Minskad flexibilitet

BRG:s ståndpunkt tar sin utgångspunkt i den omfattande kompetensbrist som råder inom en rad branscher och sektorer i näringslivet. Utifrån demografiska förändringar, snabb teknikutveckling och låg attraktionskraft kommer många företag att stängas med kompetensutmaningen i flera år framöver.

Kommunal vuxenutbildning och SFI är väsentliga hörnstenar för att underlätta företagens kompetensförsörjning på kort och lång sikt. Vad gäller vuxenutbildningar vill vi särskilt understryka vikten av

- Relevans och kvalitet utifrån företagens kompetensbehov
- Förmåga att snabbt kunna utveckla befintliga utbildningar och skapa nya.

Utifrån näringslivets behov och dialog med Arbvux och GR är BRG:s bedömning att nuvarande ordning med många olika utbildningsleverantörer, har bättre förutsättningar att möta företagens behov i jämförelse med "egen regi". Med en övergång till "egen regi" ser vi framförallt följande risker:

1. **Ökade kostnader** med minst 30 miljoner kronor /år enbart för SFI, (beräkningar från 2022 som inhämtats muntligen från Arbvux). Uppdaterade ekonomiska konsekvenser från Arbvux avseende både SFI och vuxenutbildning kommer bli offentliga den 20 september och kommer presenteras under BRG:s styrelsemöte den 25 september.
2. **Omställningstid upp emot flera år:** I Göteborgsregionen bedrivs en övervägande del av företagens efterfrågade utbildningar av Göteborgs Stad, genom upphandlade ramavtalsleverantörer. En förändring till "egen regi" skulle riskera att många efterfrågade utbildningar inte skulle kunna genomföras under en övergångsfas. Av de utbildningar som staden idag bedriver i "egen regi" finns inga som möter de behov som näringslivet har inom exvis. el- och energi, hotell- och turism, industriteknik, VVS- fastighet. Mycket tid och resurser skulle behöva läggas på att komplettera den egna utbildningsverksamheten med att hitta lämpliga lokaler, skaffa relevant utrustning, rekrytera adekvat personal samt planera och organisera nya utbildningar.
Under denna omställningstid kommer företagens efterfrågade utbildningar inte vara sökbara för göteborgaren. Detta gäller även invånarna i de övriga tolv kommunerna i göteborgsregionen. Inom GR finns en samverkan inom vuxenutbildning som innebär att kommunerna tillsammans beslutar om vilka utbildningar som ska vara sökbara för invånarna i de tretton kommunerna. En förändring till "egen regi" i Göteborgs Stad skulle därmed få en negativ påverkan på det regionala utbudet av vuxenutbildning.

3. **Minskad flexibilitet och kvalitet:** Utifrån näringslivets omfattande kompetensbehov och den snabba omställningstakten i företagen, behövs flera leverantörer som Förvaltningen har möjlighet att anlita, både vad gäller den reguljära vuxenutbildningen och de kompetensomställningsinsatser som bedrivs för befintligt anställda. Med en övergång till mer "egen regi" finns risk för flaskhalsar och att staden därmed inte kan möta företagens efterfrågan med den volym och i den takt som behövs. Därutöver finns risk för lägre kvalitet när möjligheten till jämförelse mellan flera leverantörer försvinner.

Vad gäller kvalitet, lyfter Motionen också beställarens, dvs Förvaltningens ansvar för kvalitet i utbildningen. Med tanke på att företagens kompetensbehov förändras i snabb takt, vill BRG framhålla vikten av att Förvaltningen bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete med nära kontakt med bransch och företag för att försäkra sig om utbildningsinnehållets relevans och kvalitet. Likaså att nästa ramavtalsupphandling i första hand utgår från kvalitet och leveransförmåga och inte förmånligaste pris.

Sammanfattande bedömning

Utifrån ett näringslivsperspektiv är vår slutsats att Arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen säkerställer att de även fortsättningsvis har externa leverantörer som konkurrerar på lika villkor inom SFI och vuxenutbildning. Vi ser gärna fler leverantörer efter nästa ramavtalsupphandling för att kunna erbjuda flexibilitet och kvalitet. Vår bedömning ligger i linje med motionens förslag till beslut.

Patrik Andersson

Vd, Business Region Göteborg AB